

Αυχενική διαφάνεια, το υπερηχογράφημα που αποτελεί την βασικότερη εξέταση του πρώτου τριμήνου της κύησης

Τι σημαίνει ο όρος αυχενική διαφάνεια και ποια συμπεράσματα μπορούμε να βγάλουμε από τον έλεγχο της;

Η αυχενική διαφάνεια είναι η διαφάνεια η οποία εμφανίζεται κατά την διάρκεια ενός υπερηχογραφήματος στην περιοχή του αυχένα του εμβρύου και αντιστοιχεί στην συγκέντρωση υποδόριου υγρού κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου της εγκυμοσύνης.

Η εξέταση αυτής της διαφάνειας αποτελεί την κυριότερη υπερηχογραφική εξέταση που γίνεται στο 1ο τρίμηνο της εγκυμοσύνης, από την 11η έως την 13η εβδομάδα κύησης (+6 ημέρες) και όταν υπερηχογραφικά το μήκος του εμβρύου είναι μεταξύ 45 και 84 χιλιοστά. Η εξέταση αυτή είναι γνωστή και ως το υπερηχογράφημα της αυχενικής διαφάνειας.

Η ποσότητα του υγρού που υπάρχει σε αυτό το σημείο διαφέρει ανάμεσα στα έμβρυα και η αυξημένη ποσότητά του μαζί με κάποια άλλα υπερηχογραφικά ευρήματα αποτελεί σημαντικό δείκτη για αυξημένη πιθανότητα να παρουσιάζει το έμβρυο κάποια χρωμοσωματική (π.χ. σύνδρομο Down, τρισωμία 18, τρισωμία 13) ή άλλη ανωμαλία.

Η αυξημένη ποσότητα αυτού του υγρού αποτελεί σημαντική ένδειξη για περαιτέρω έλεγχο χωρίς απαραίτητα να σημαίνει ότι το έμβρυο δεν είναι υγιές, , έτσι ώστε να διασφαλιστεί μια ομαλή και υγιή εγκυμοσύνη, με όσες δυνατότητες προσφέρουν τα σύγχρονα μέσα ενός εξειδικευμένου κλάδου που ονομάζεται Εμβρυομητρική Ιατρική.

Ποια είναι τα βασικά οφέλη από την διενέργεια του υπερηχογραφήματος της αυχενικής διαφάνειας;

Με το υπερηχογράφημα αυχενικής διαφάνειας επιβεβαιώνεται η εγκυμοσύνη, ενώ επιπροσθέτως προσδιορίζεται ο αριθμός των εμβρύων που κυοφορούνται και διαγιγνώσκονται σοβαρές ανωμαλίες στο έμβρυο.

Πως γίνεται η εξέταση της αυχενικής διαφάνειας;

Η αυχενική διαφάνεια είναι η πιο σημαντική εξέταση από τα υπερηχογραφήματα του προγεννητικού ελέγχου και συνδυάζεται με βιοχημικό έλεγχο για μέτρηση των

τιμών δύο ορμονών, της β-hCG και της PAPP-A στο μητρικό αίμα. Η διάρκεια του υπερηχογραφήματος εξαρτάται από τη θέση του εμβρύου, το σωματικό δείκτη της μητέρας και από τις τοπικές συνθήκες που μπορεί να δυσχεραίνουν την απεικόνιση. Η εξέταση συνήθως γίνεται διακοιλιακά και μερικές φορές μπορεί να απαιτείται διακολπικό υπερηχογράφημα. Η εξέταση αυτή πρέπει να γίνεται από κατάλληλα εκπαιδευμένους και εξειδικευμένους γιατρούς σε εξειδικευμένα κέντρα ή ιατρεία προγεννητικού ελέγχου.

Το έμβρυο πρέπει να βρίσκεται ανάσκελα με το κεφάλι σε ουδέτερη θέση, δηλαδή να μην είναι σε κάμψη ή σε έκταση, ώστε να ληφθεί το προφίλ του προσώπου ακριβώς στη μέση οβελιαία τομή (στο κέντρο δηλαδή) και να μην εφάπτεται πουθενά στο τοίχωμα της μήτρας (βλ. εικόνα)., για να ληφθούν αξιόπιστες μετρήσεις αυχενικής διαφάνειας.

Η μέτρηση της αυχενικής διαφάνειας λαμβάνεται αρκετές φορές και καταγράφεται η μέγιστη μέτρηση που έχει ληφθεί υπό τις παραπάνω συνθήκες.

Η εξέταση ολοκληρώνεται με τη μέτρηση της ροής του αίματος στις μητριάδες αρτηρίες της μητέρας, για να προβλεφθεί η πιθανότητα α) η μητέρα να εμφανίσει υπέρταση στην εγκυμοσύνη και β) να παρατηρηθεί ελαττωμένη ενδομήτρια ανάπτυξη στο έμβρυο. Οι δύο προαναφερθείσες παράμετροι θα επαναξιολογηθούν με το αναλυτικό υπερηχογράφημα και στο Β' τρίμηνο της εγκυμοσύνης .

Όταν οι συνθήκες είναι ιδανικές, το υπερηχογράφημα διαρκεί περίπου 30 λεπτά. Εάν το έμβρυο δε βρίσκεται στην κατάλληλη θέση, μπορεί να ζητηθεί από την έγκυο να βήξει μερικές φορές ή ο γιατρός να κουνήσει ελαφρά τα κοιλιακά τοιχώματα της εγκύου, ώστε να αλλάξει θέση το έμβρυο. Εάν χρειαστεί, μπορεί ο γιατρός να ζητήσει κάποιο διάλειμμα, μέχρι να επιτευχθεί η κατάλληλη θέση του εμβρύου. Η εξέταση αυτή απαιτεί αρκετή υπομονή από τους γονείς και θα πρέπει να δίνεται ο απαιτούμενος χρόνος για να μελετηθεί με προσοχή το έμβρυο.

Τί εξετάζεται σε αυτό το υπερηχογράφημα;

Οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται από την εξέταση και στις οποίες στηρίζεται η εξαγωγή του αποτελέσματος της πιθανότητας για τρισωμία 21 (σύνδρομο Down), τρισωμία 18 (σύνδρομο Edwards) και 13 (σύνδρομο Patau), που έχει η κάθε έγκυος είναι:

Το πάχος της αυχενικής διαφάνειας

Η καρδιακή συχνότητα του εμβρύου

Η ροή του αίματος στο φλεβώδη πόρο, ο οποίος αποτελεί ένα μεγάλο αγγείο στο ήπαρ του εμβρύου

Η ηλικία της μητέρας

Το ιατρικό ιστορικό της μητέρας

Πώς προκύπτει το τελικό αποτέλεσμα της εξέτασης;

Τα αποτελέσματα των μετρήσεων που προκύπτουν υπερηχογραφικά, δίνουν μια πρώτη στατιστική πιθανότητα η οποία όμως δεν είναι και η τελική πιθανότητα, για το αν υπάρχει στο έμβρυο κάποια ανωμαλία. Θα πρέπει να συνυπολογιστούν και οι τιμές των ορμονών από το βιοχημικό έλεγχο (ορμόνες β-hCG και PAPP-A).

Μετά τη λήψη των αποτελεσμάτων των βιοχημικών εξετάσεων, αυτά προσαρμόζονται στην προϋπάρχουσα στατιστική πιθανότητα (του υπερηχογραφήματος) και έχουμε τα τελικά αποτελέσματα, δηλαδή τη συνδυασμένη στατιστική πιθανότητα που έχει το έμβρυο στο Α' τρίμηνο να έχει σύνδρομο Down ή άλλες χρωμοσωματικές ανωμαλίες, όπως είναι η τρισωμία 18 (σύνδρομο Edwards) και η τρισωμία 13 (σύνδρομο Patau).

Όλες αυτές οι πληροφορίες που προκύπτουν υπερηχογραφικά και αιματολογικά συνδυάζονται από ειδικό λογισμικό πρόγραμμα που διαθέτουν τα εξειδικευμένα κέντρα προγεννητικού ελέγχου.